

Høringsinstanser, jf. vedlagt liste

Høring - forslag til ny forskrift om forhåndstrukne lotterier med skrapelodd og endringer i forskrift til lov om lotterier og forskrift om Lotteritilsynet og lotteriregisteret

1. Innledning

Lotteritilsynet har fått i oppdrag fra Kulturdepartementet å utarbeide forslag til ny forskrift om skrapelodd som omfatter en gjennomgang av de tekniske krav og godkjenning av slike lodd. Forskriften blir gitt i medhold av lotteriloven.

Private skrapeloddlotterier reguleres i dag av midlertidig forskrift av 22. juni 1989 nr. 408. Denne har ikke blitt realitetsendret siden den ble vedtatt, og det er nå behov for en oppdatering av regelverket. Dette særlig på bakgrunn av den teknologiske utvikling og behovet for en større vektlegging av taktisk sikkerhet og informasjonssikkerhet.

Forslaget til ny forskrift inneholder nærmere krav til sikkerhet knyttet til produksjon, distribusjon og salg av skrapelodd, og gir utfyllende bestemmelser til forskrift av 24. februar 1995 nr.185 om lotterier mv. og forskrift av 21.desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret.

I forbindelse med forslag til ny forskrift om skrapelodd foreslås også noen endringer i forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v. og forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret vedrørende gebyr, tillatelse og smålotteri.

Høringsfristen er 25. februar 2011. Eventuelle høringsinnspill kan sendes per post til Lotteritilsynet eller elektronisk til postmottak@lottstift.no. Høringsuttalelsene vil bli lagt ut på tilsynets hjemmeside på Internett.

Lotteritilsynet ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør legges fram for ev. underliggende organer. Organer og andre som ikke er oppført på høringslisten kan også gi høringsuttalelse.

2. Hovedpunkter i forslaget

Forskriften inneholder forslag om en ny regulering av sikkerheten knyttet til produksjon, distribusjon og salg av skrapelodd. Andre krav knyttet til gjennomføringen av lotteri med bruk av skrapelodd, som omsetningsgrenser, gevinststørrelser, gevinstgaranti m.m., vil fortsatt være regulert av forskrift av 24.februar 1995 nr.185 om lotterier mv.

Forslaget gjelder tradisjonelle forhåndstrukne lotterier med tillatelser gitt i medhold av lotteriloven, og hvor det benyttes papirbaserte loddseidler av typen skrapelodd. Det foreslås at forskriftens anvendelsesområde avgrenses mot smålotteri, dvs. lotteri med omsetning på kr 150 000 eller mindre, jf. § 5-1 i forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om

Lotteritilsynet og lotteriregisteret, med den følge at det ikke kan benyttes skrapelodd i slike lotteri.

Det foreslås at det fastsettes aldersgrense for kjøp og deltakelse i lotteri med bruk av skrapelodd, og at denne settes til 18 år. Dette er i samsvar med regjeringens handlingsplan mot spillproblemer (2009-2011) tiltak 1.1.

I forhold til utforming og testing av skrapeloddet foreslås at kravet til fysisk sikkerhet lempes noe ved at det ikke lenger stilles krav til godkjenning av loddseklene og bruk av overtrykk (rutenett). På den annen side skjerpes kravene til taktisk sikkerhet og informasjonssikkerhet. Det foreslås krav til sertifisering av loddprodusent og krav til dokumenterte rutiner for å ivareta sikkerheten gjennom hele lotteriet. Det stilles fortsatt krav til laboratorietest av loddsekl, men ordningen foreslås endret slik at denne kan gjennomføres av loddprodusenten selv eller av eksterne testlaboratorier, og ikke av Kripos som i dag.

Etter gjeldende regulering skal alle lodd utformes og selges i samsvar med gevinstplan, spilleregler og loddbeskrivelse. For å sikre en forsvarlig gjennomføring av lotteriet foreslås at lotteritillatelsen skal begrenses til det antall lodd som kan forventes omsatt, og dette er foreslått inntatt i § 2 i forskrift av 24.februar 1995 nr.185 om lotterier mv. Denne forskriften regulerer også de tradisjonelle etterhåndstrukne lotteri, og det foreslås at tilsvarende krav blir gjort gjeldende for disse.

Lotteri med bruk av skrapelodd fremstår som et lotteri hvor gevinstutfallet er tilfeldig. For å ivareta disse lotterienes egenart foreslås presisert i forskriften at alle gevinster og hvert enkelt gevinstsymbol skal være tilfeldig fordelt blant alle lodd i samsvar med gevinstplanen. Dette innebærer blant annet et forbud mot å selge skrapelodd som garanterer gevinst innenfor et angitt antall lodd.

Sikkerheten for skrapeloddet foreslås som nevnt ivaretatt gjennom krav til sertifisering av loddprodusent og krav til dokumenterte rutiner i lotteriets ulike faser, fra utvikling til gevinstutbetaling. I tillegg vil Lotteritilsynet foreta stikkprøvebasert kontroll av loddseklenes fysiske utforming. Dette for å hindre at loddseklene kan manipuleres eller misbrukes.

Kripos sin rolle er foreslått endret slik at de ikke lenger skal bistå Lotteritilsynet i samband med kontroll av skrapelodd. Dette innebærer at Kripos framover ikke skal godkjenne loddseklene, produksjonslokale eller tilvirkningsprosessen, og Kripos vil således ikke lenger være involvert i søknadsprosessen knyttet til lotteri med bruk av skrapelodd.

3. Nærmere om forslaget

3.1 Innledende bestemmelser

Forskriftens §§ 1 til 5 inneholder bestemmelser om anvendelsesområde, formål, aldersgrense, definisjoner og søknadsprosedyre.

Forskriftens anvendelsesområde er avgrenset til å gjelde tradisjonelle forhåndstrukne lotterier hvor det benyttes papirbaserte loddsekl av typen skrapelodd. Dette innebærer en

presisering av gjeldende forbud mot å avholde lotteri med bruk av skrapelodd på internett eller andre elektroniske kanaler. Forskriften er ikke til hinder for bruk av internett som en distribusjonskanal for skrapelodd, og som kanal for kjøp og salg av fysiske skrapelodd.

For å ivareta sikkerheten i lotteri med bruk av skrapelodd, og av hensyn til behovet for en forenkling av regelverket, foreslås at det ikke kan benyttes loddseidler av typen skrapelodd i smålotteri slik dette er definert i § 5-1 i forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret. Smålotteri kan avholdes uten tillatelse og dette er ikke forenlig med de sikkerhetskrav som lotteri med bruk av skrapelodd forutsetter. Avgrensingen vil ikke være til hinder for at de organisasjonene som i dag avholder smålotteri ved bruk av skrapelodd, kan avholde andre former for forhåndstrukne smålotteri, som for eksempel lotteri ved bruk av rivebiller.

Utover dette inneholder forslaget til forskrift felles regler for alle lotteri som avholdes med bruk av skrapelodd - lokale, regionale og landsdekkende, og uavhengig av gevinststørrelse. Dette innebærer en endring fra dagens regulering som skiller mellom lotteri hvor verdien av høyeste enkeltgevinst overstiger kr 5 000 eller det benyttes pengegevinster.

Det foreslås at skrapeloddet får 18-års aldersgrense. Dette er i tråd med regjeringens handlingsplan mot spillproblemer (2009-2011) som nevner innføring av 18-års aldersgrense på alle pengespill. Tiltaket skal bidra til at færre utvikler spilleproblemer. I tillegg foreslås at skrapelodd skal informere om telefonnummeret til Hjelpelinjen for spilleavhengige, og dette er foreslått inntatt i § 9 i forskriften.

Forslaget om 18 års aldersgrense og merking med telefonnummeret til Hjelpelinjen på selve loddet stilles med hensyn til sårbare grupper. Skrapelodd er ofte lett tilgjengelige med både salg i kiosk eller gjennom oppsøkende virksomhet. Skrapelodd har ellers den egenskapen at det går kort tid fra man kjøper loddet til man vet om man har vunnet eller ikke. Dette er blant egenskapene ved lotteri og pengespill som fagfolk mener har betydning for om sårbare personer kan utvikle problematisk spilleatferd.

Forskriften legger opp til en ordning hvor organisasjonene må søke Lotteritilsynet om tillatelse til å avholde lotteri med bruk av skrapelodd. Organisasjonene må fremsette søknad på fastsatt skjema, og sende dokumentasjon på at vilkårene fastsatt i forskrift av 24. februar 1995 nr.185 om lotterier mv. og foreslåtte forskrifts §§ 6 til 10 er oppfylt. Blant annet vil organisasjonene bli bedt om å legge ved loddbeskrivelse som viser loddets framside og bakside. Lotteritilsynet vil på bakgrunn av informasjonen vurdere om lotteriet oppfyller de generelle kravene til lotteriet og sikkerhetskravene til loddseidelen. På bakgrunn av vurderingen kan det gis et forhåndssamtykke til lotteriet, slik at organisasjonen med lavere økonomisk risiko kan sette i gang produksjon og trykking av skrapeloddene. Før endelig tillatelse kan gis skal Lotteritilsynet ha oversendt dokumentasjon på fastsatt skjema om at det er gjennomført laboratorietest av loddseidlene, og resultatet av disse.

Forskriften er ikke til hinder for at organisasjonen først sender søknad om lotteritillatelse når loddene er ferdig produsert, men dette innebærer en større risiko for at loddene må produseres på ny dersom det skulle vises seg at loddene ikke er i samsvar med kravene i forskriftene.

3.2 Generelle krav

Forskriftens §§ 6 og 7 inneholder bestemmelser om skrapeloddet og fordeling av gevinster og gevinstsymboler. For å sikre en rettferdig gjennomføring av lotteriet foreslås det presisert i forskriften at alle skrapelodd skal utformes og selges i samsvar med gevinstplan, spilleregler og loddbeskrivelse.

Lotteritilsynet har registrert at noen aktører bare produserer og omsetter deler av skrapeloddserien. Dette anses som problematisk blant annet fordi det kan opereres med gevinster som loddkjøperne ikke har mulighet til å oppnå, selv om de er oppført i gevinstplanen. Eventuelle gevinster fordelt i den delen av loddserien som ikke blir solgt, og som kanskje til og med ikke engang er produsert, vil tilfalle lotteriet. For å sikre en rettferdig gjennomføring av lotteriet, foreslås at alle lodd som inngår i tillatelsen skal produseres før salget starter. Forslaget innebærer et forbud mot å produsere og legge ut for salg bare deler av skrapeloddserien, og fordrer organisasjonene til å vurdere hvor mange lodd som kan forventes omsatt. Tilsvarende bør gjelde for de etterhåndstrukne lotteriene, og kravet foreslås inntatt i forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v. § 2 første ledd

Videre foreslås at gevinstene skal være tilfeldig fordelt blant alle lodd som inngår i tillatelsen i samsvar med gevinstplanen. Lotteritilsynet har registrert at mange aktører deler en loddserie opp i delserier, og forhåndsbestemmer hvor mange gevinster som skal tilfalle hver enkelt delserie før gevinstene i neste omgang fordeles tilfeldig innenfor hver delserie. Når loddene med de forhåndsbestemte gevinstene er utsolgt, vil det ikke være noen som helst mulighet til å oppnå flere slike gevinster på de resterende lodd i delserien. Dette er ikke i samsvar med det inntrykk som gis av gevinstplanen og er med på å gi loddkjøper et feilaktig inntrykk av vinner sjansene. For å sikre en mer rettferdig avvikling av lotteriet stilles det derfor krav om at gevinstene skal være tilfeldig fordelt blant alle lodd som inngår i tillatelsen.

3.3 Krav til sikkerhet

Forskriftens §§ 8 til 10 inneholder generelle sikkerhetskrav til skrapeloddet, krav til utformingen av loddseddelen og krav til loddprodusenten. Forskriften skal sikre at produksjon, distribusjon og salg av skrapelodd skjer i trygge former. For å hindre manipulering og misbruk av skrapelodd foreslås derfor at det skal foreligge dokumenterte rutiner for at sikkerheten er ivaretatt i alle faser i lotteriet, fra utvikling til gevinstutbetaling. Dette innebærer en skjerping av kravene til taktisk sikkerhet og informasjonssikkerhet sammenlignet med dagens regulering. Ansvar for at det foreligger slike rutiner vil ligge til organisasjonen, men kan også utarbeides av andre som bistår organisasjonen med lotteriet, for eksempel produsenten og/eller agenten.

Det må også stilles visse krav til utformingen av selve loddseddelen. Det foreslås at loddseddelen skal være påført gevinstplan, spilleregler og loddnummer, samt at spillefelt skal bestå av klart definerbare tegn eller symboler. Tilsvarende krav fremgår av dagens regelverk, eller er innarbeidet i praksis, og innebærer derfor ikke noen realitetsendring.

Sikkerheten ved selve loddseddelen foreslås ivaretatt gjennom krav om at det ikke skal være praktisk mulig å avdekke gevinst uten å fjerne skrapemassen, og gjennom krav til underliggende sikkerhetstrykk.

Produksjon av skrapelodd er en omfattende og komplisert prosess. Lotteritilsynet har bare en begrenset mulighet til å foreta sikkerhetsvurderinger av produksjonsprosessen. For å sikre at produksjonen foregår i trygge former er det derfor nødvendig å fastsette krav om at loddprodusent skal ha en sikkerhetssertifisering. Det foreslås derfor at loddprodusenten må ha gyldig NS-EN ISO 9000:2000-sertifisering. Dette er en internasjonal standard de fleste loddprodusentene for det norske markedet allerede er sertifisert etter.

Av hensyn til sikkerheten er det videre nødvendig å foreta en laboratorietest av produserte lodd. Hensikten med denne testingen er å få kontrollert at krav til utforming av loddseddlene er oppfylt. Denne testingen kan utføres av produsenten. Det er også mulig å benytte eksterne laboratorier til å utføre denne testingen under forutsetning at disse også har gyldig NS-EN ISO 9000:2000-sertifisering. Det må fremlegges dokumentasjon på at testing er gjennomført.

Testingen skal omfatte de nødvendige undersøkelser for å sikre og kunne dokumentere at loddseddelen ikke kan misbrukes samt at gevinster ikke kan avdekkes uten at dette setter spor på loddet. For å sikre at testingen utføres tilstrekkelig, foreslår Lotteritilsynet at testingen minimum dekker de nødvendige kombinasjoner av følgende metoder: stråling og gjennomlysning, magnetisme, elektrisitet, temperatur og trykk, kjemikalier og fluider og mekanisk påvirkning (spalting, relieff, deformasjon m.m.).

Kravet om sertifisering og testing innebærer en endring fra dagens regulering hvor Kripos godkjenner loddseddlene. Endringen innebærer en lemping på gjeldende sikkerhetskrav da ansvaret for testing flyttes over til loddprodusenten. Sikkerheten i loddet regnes likevel for å være tilstrekkelig ivaretatt gjennom generelle sikkerhetskrav og kravene til loddprodusenten og testlaboratoriet.

3.4 Kontroll og tilsyn

Ansvaret for kontroll og tilsyn etter forskriften foreslås lagt til Lotteritilsynet, og dette er inntatt i forskriftens § 11. Ved kontroll og testing av loddseddlenes fysiske utforming vil Lotteritilsynet knytte til seg eksterne aktører. I motsetning til dagens ordning med krav til testing og godkjenning av loddseddlene i alle lotteri vil denne kontrollen være stikkprøvebasert og derfor være av et betydelig mindre omfang enn det dagens regulering innebærer.

Utover dette foreslås at kontrollmyndigheten skal ha adgang til de lokaler og utrustning som trengs for å utøve kontroll av sikkerhetskravene i denne forskriften, herunder til produksjonslokale, samt utstyr og programvare som benyttes til produksjon av skrapelodd.

3.5 Sluttbestemmelser

Det foreslås en dispensasjonsadgang fra forskriften, men denne vil være svært begrenset.

3.6 Endringer i andre forskrifter

Forslaget til ny forskrift om skrapelodd medfører behov for noen endringer og tilpasninger av andre forskrifter.

I forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v, foreslås § 1 første ledd nr. 5 opphevet og § 5 andre ledd nr. 3 foreslås endret som følge av at Kripas ikke lenger skal teste skrapeloddene. I § 6 første ledd nr. 3 foreslås inntatt at det skal fremgå av loddseddelen at Lotteritilsynet har gitt tillatelse til lotteriet. Gjeldende krav (i midlertidig forskrift om skrapelodd) om at dato for tillatelsen skal fremgå av loddseddelen, foreslås fjernet, ettersom kravet er unødvendig og i tillegg kompliserende siden trykking skjer før tillatelsen blir gitt.

Det foreslås ny gebyrsats for skrapelotteri, satt til kr 5 000 per tillatelse. I dag påløper kr 1 000 i gebyr for tillatelse til skrapelotteri og ca kr 3 300 i gebyr for Kripas testing av skrapeloddene. Et samlet gebyr på kr 5 000 anses derfor ikke å påføre organisasjonene særlig større kostnader forbundet med lotteriet sammenlignet med dagens regulering. Det legges til grunn at gebyret på kr 5 000 skal dekke Lotteritilsynets saksbehandling knyttet til lotteritillatelse samt kontroll av loddseddel og fabrikk. Det vil derfor ikke påløpe ekstra kostnader ved en eventuell kontroll slik som gjeldende regulering åpner opp for. Forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret § 5-1 foreslås endret slik at det fremgår at det ikke kan avholdes lotteri med bruk av skrapelodd uten tillatelse.

4. Merknader til de enkelte bestemmelser

Forskrift om skrapelodd

Til § 1:

Bestemmelsen angir forskriftens anvendelsesområde, at forskriften gjelder for lotteri med bruk av skrapelodd. Forskriften presiserer at den gir utfyllende bestemmelser til forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v. Videre fastslår bestemmelsen at det ikke kan benyttes skrapelodd i smålotterier med omsetning på kr 150 000 eller mindre jf. forskrift av 21.12.2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret. Begrunnelsen for dette er behovet for et forenklet og oversiktlig regelverk samt at lotteri med bruk av skrapelodd forutsetter sikkerhetskrav som ikke er forenelig med at smålotteri kan avholdes uten tillatelse. Kostnadene ved å produsere skrapelodd vil dessuten uansett gjøre det lite lønnsomt å avholde lotteri med omsetning på kr 150 000 eller mindre. Bestemmelsen er ikke til hinder for at det kan benyttes rivelodd eller andre loddsedder i smålotteri.

Til § 2:

Bestemmelsen angir formålet med forskriften. Sikkerheten skal ivaretas i alle ledd og det er først og fremst loddkjøper og de lotteriverdige organisasjonene som skal sikres mot at det oppstår uregelmessigheter ved avviklingen av lotteriene.

Til § 3:

Regelen fastsetter at aldersgrensen for å kjøpe og delta i lotteri med bruk av skrapelodd er 18 år. Bestemmelsen innebærer et forbud til loddselger om ikke å distribuere skrapelodd til mindreårige.

Til § 4:

Denne inneholder definisjoner.

a) Skrapelodd:

Skrapelodd er en loddseidel hvor ett eller flere spillefelt er tildekket av et ugjennomsiktig materiale som når det skrapes bort umiddelbart viser om loddet er et vinnerlodd eller ikke. Forskriften gjelder kun papirbaserte loddseidler. Elektroniske skrapelodd er ikke tillatt.

b) Spillefelt:

Det område på skrapeloddet som skjuler gevinstsymbolene.

c) Gevinstsymbol:

Tall eller tegn som gir gevinst. Loddseidelen kan også inneholde tall eller tegn som ikke inngår i en gevinstkombinasjon

d) Gevinstplan:

Informasjon om lotteriets gevinster og antall lodd som inngår i lotteriet. Gevinstplanen skal fremgå av skrapeloddet.

e) Spilleregler:

Beskrivelse av hvilke regler som gjelder for lotteriet fra deltakelse til heving av gevinst. Spillereglene skal fremgå av skrapeloddet.

f) Loddbeskrivelse:

Beskrivelse av skrapeloddets karakteristiske utseende (layout) på framside og bakside med og uten skrapemasse. Loddbeskrivelse skal vedlegges søknad om lotteritillatelse som elektronisk fil eller som utskrift og skal vise hvordan skrapeloddet vil fremstå når det legges ut for salg.

g) Loddprodusent:

Den som produserer og trykker skrapelodd på vegne av organisasjonen.

h) Loddnummer:

Skrapeloddets unike identifikasjon. Hvert skrapelodd skal være påført et loddnummer til bruk for kontroll ved utbetaling av gevinst.

Til § 5:

Paragrafen fastslår at tillatelse til lotteri med bruk av skrapelodd gis av Lotteritilsynet. Søknaden skal innsendes på eget skjema som Lotteritilsynet utarbeider. Av dette skjema vil det også fremgå hvilken dokumentasjon som skal legges ved. Dette vil blant annet være dokumentasjon som bekrefter at gevinster og gevinstsymbol er tilfeldig fordelt blant alle lodd, rutiner som viser hvordan sikkerheten er ivarettatt i lotteriets ulike faser og kopi av loddprodusents sertifisering. Lotteritilsynet vil på bakgrunn av innsendte opplysninger og dokumentasjon vurdere å gi forhåndssamtykke til lotteriet. Før endelig tillatelse kan gis skal det også forelegges dokumentasjon som viser at loddseidlene har gjennomgått tester som beskrevet i forskriftens § 10.

Til § 6:

Bestemmelsen inneholder generelle krav til skrapeloddet. Alle lodd som inngår i tillatelsen skal produseres. Dette innebærer et forbud mot å kun produsere og legge ut for salg deler av skrapeloddene som inngår i tillatelsen. Annet ledd forbyr villedende markedsføring og er inntatt for å motvirke at et feilaktig inntrykk av vinner sjansene skal påvirke loddkjøpers ønske om å spille.

Til § 7:

Bestemmelsen presiserer at gevinstene skal være tilfeldig fordelt og i samsvar med gevinstplanen. Ved søknad om lotteritillatelse skal det fremlegges dokumentasjon som bekrefter at kravet om tilfeldig fordeling av gevinster er oppfylt.

Til § 8:

Paragrafen angir generelle sikkerhetskrav til loddseddelens fysiske utforming og informasjonssikkerheten. Sikkerheten skal ivaretas i alle ledd – fra utvikling og design av loddseddelen til gevinstutbetaling og regnskap. Dette innebærer at det ved søknad om lotteritillatelse må fremlegges dokumentasjon som viser at organisasjonen, loddprodusenten, agenten eller andre medhjelpere har rutiner for å ivareta sikkerheten i lotteriet. For loddprodusenten vil dette kravet være oppfylt ved fremleggelse av dokumentasjon som viser at han er sertifisert etter NS-EN ISO 9000:2000 jf. forskriftens § 10. Organisasjonen og/eller agent og/eller andre medhjelpere må legge frem dokumentasjon som viser at tilgangen til opplysninger om hvilke lodd som gir gevinst er begrenset til et minimum av personer, og at loddseddelene oppbevares og distribueres på en forsvarlig måte med hensyn til muligheten for loddseddelene kan bli frastjålet, misbrukt eller manipulert. For lotteri hvor vinnerloddet verifiseres elektronisk vil muligheten for misbruk være svært liten og bekreftelse på en slik ordning vil ivareta forskriftens krav om sikkerhet knyttet til gevinstutbetaling.

Til § 9:

Bestemmelsen fastsetter sammen med forskriftens § 8 de nærmere krav til loddseddelens fysiske utforming og tilsvarende gjeldene praksis. Skrapeloddet skal være påført gevinstplan, spilleregler og loddnummer, og skal bestå av klart definerbare tegn eller symboler. I tillegg skal det opplyses om telefonnummeret til Hjelpelinjen for spilleavhengige. Det skal være praktisk umulig å avdekke gevinst uten å fjerne skrapemassen eller sette spor på loddet. Kravet til overtrykk bortfaller, men loddet skal ha et underliggende sikkerhetstrykk slik at manipulering vanskeligjøres.

Til § 10:

Her fastsettes at produsenten må ha gyldig NS-EN ISO 9000:2000-sertifisering og inneholder krav til testing av skrapeloddet. Testingen skal minimum dekke de nødvendige kombinasjoner av følgende metoder: stråling og gjennomlysning, magnetisme, elektrisitet, temperatur og trykk, kjemikalier og fluider og mekanisk (spalting, relieff, deformasjon

m.m.). Resultatet av testene skal fremgå av fastsatt skjema som skal sendes Lotteritilsynet før endelig tillatelse til lotteriet kan gis. Lotteritilsynet vil på bakgrunn av resultatene vurdere om det skal tas stikkprøvekontroll av loddseklene, jf. forskriftens § 11.

Til § 11:

Bestemmelsen fastslår at Lotteritilsynet er kontrollorgan. Lotteritilsynet skal ha adgang til de lokaler og utrustning som trengs for å utøve kontroll med lotteriet. I tillegg kan Lotteritilsynet benytte eksterne testlaboratorier til å foreta fysisk testing av loddseklene. Lotteritilsynet vil ikke kreve utgifter til kontroll dekket særskilt utover gebyr for tillatelse som foreslås økt til kr 5000 per tillatelse, jf. forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v.

Til §§ 12 og 13:

Disse inneholder regler om dispensasjonsadgang og ikrafttredelse av den nye forskriften. Dispensasjonsadgangen vil være svært begrenset.

Forskrift til lov om lotterier

Til § 2 første ledd nytt andre punktum

Bestemmelsen hjemler kravet om tillatelse for lotteri og at denne skal begrenses til det antall lodd som kan forventes omsatt. I vurderingen av antall lodd som kan forventes omsatt, vil det bli tatt utgangspunkt i eksisterende /tidligere års omsetning. Begrensningen vil gjelde både for forhåndstrukne lotteri med bruk av skrapelodd og for etterhåndstrukne lotteri, og innebærer en innstramming av gjeldende regulering. Bakgrunnen for regelen er utviklingen av lotterimarkedet som viser økende avvik mellom forventet og faktisk omsetning av lodd. For å sikre at lotteriet foregår i henhold til gevinstplan og med tillit hos loddkjøper, må det være samsvar mellom det antall lodd som omfattes av tillatelsen og de som faktisk blir lagt ut for salg. En slik begrensning vil også bidra til å øke organisasjonenes inntekter fra lotteriet gjennom å begrense produksjonskostnadene.

Til § 2 andre ledd

Bestemmelsen inneholder regler om gebyr og fastsetter at det for tillatelse til å avholde lotteri med bruk av skrapelodd betales kr 5 000 i gebyr per tillatelse. Gebyret vil blant annet dekke utgifter til behandling av søknader om lotteritillatelse, kontroll av skrapelodd, herunder testing av loddets fysiske utforming, kontroll av produksjonslokale m.m.

Til § 6 første ledd nr. 3

Bestemmelsen inneholder hvilke opplysninger som skal fremgå av loddseklene, blant annet krav til informasjon om at lotteriet har tillatelse fra Lotteritilsynet.

Forskrift om Lotteritilsynet og lotteriregisteret

Til § 5-1

Bestemmelsen regulerer adgangen til å avholde smålotteri uten tillatelse, og er en presisering av at det ikke kan benyttes skrapelodd i slike lotteri.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

De foreslåtte endringer innebærer at aktørene må dokumentere hvordan sikkerheten ivaretas fra utvikling til gevinstutbetaling. Det antas at de fleste aktørene har rutiner for dette i dag, og forslaget forventes derfor ikke å medføre merarbeid. Gjennom lemping av kravene til fysisk sikkerhet vil aktørene få større handlingsrom når det gjelder utformingen av skrapeloddet. I tillegg vil sikkerheten knyttet til produksjon og testing av skrapeloddet kunne ivaretas direkte i produksjonsleddet. Dette vil medføre en forenkling sammenlignet med gjeldende regulering. Dessuten kan saksbehandlingstiden bli kortere.

Kravet om sertifisering av produsenten vil ikke medføre større endringer da det antas at de fleste produsentene for det norske marked har slik sertifisering eller tilfredsstiller kravene til slik sertifisering i dag.

Økningen i gebyret for tillatelse vil ikke påføre organisasjonene økte kostnader da disse samlet sett er omtrent på linje med dagens utgifter. Utover dette forventes at forskriften vil representere en forenkling for organisasjonene med tanke på søknadsprosedyre.

For Lotteritilsynet vil endringene medføre noe økt ressursbruk knyttet til behandling av søknader om lotteritillatelse. Kripas sin ressursbruk knyttet til skrapelodd faller bort og samlet ressursbruk antas derfor ikke å øke.

6. Iverksettelse

Forskriften foreslås iverksatt fra 1. juli 2011. Tidspunktet har sammenheng med at Kripas av resursmessige hensyn ikke lenger har anledning til å forestå dagens kontroll med skrapelodd etter denne tid.

Eventuelle merknader til forslaget sendes Lotteritilsynet **innen 25. februar 2011**.

Med hilsen

Elna Berge
avdelingsdirektør

Synnøve Barstad Pukallus
seniorrådgiver

Kopi: Kulturdepartementet, Postboks 8030 Dep., 0030 OSLO

Vedlegg: Liste over høringsinstanser

Forslag til ny forskrift om skrapelodd

Fastsatt av Kulturdepartementet xx.xx.xxxx. med hjemmel i lov av 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v.

§ 1 Anvendelsesområde

Reglene i denne forskrift gjelder forhåndstrukne lotterier hvor det benyttes papirbaserte loddshedler av typen "skrapelodd".

Forskriften gir utfyllende bestemmelser til forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v. og forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret.

Skrapelodd kan ikke benyttes i lotterier som nevnt i § 5-1 i forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret.

§ 2 Formål

Forskriften skal sikre at produksjon, distribusjon og salg av skrapelodd skjer i trygge former og bidra til at færre utvikler spilleproblemer.

§ 3 Aldersgrense

Aldersgrensen for kjøp og deltakelse i lotteri med bruk av skrapelodd er 18 år.

§ 4 Definisjoner

I denne forskrift menes med

- a) Skrapelodd: papirbaserte loddshedler hvor ett eller flere spillefelt er tildekket av et ugjennomsiktig materiale som når det skrapes bort umiddelbart viser om loddet er et vinnerlodd eller ikke.
- b) Spillefelt: det område på skrapeloddet hvor gevinstsymbolene er fordelt.
- c) Gevinstsymbol: tall eller tegn som ved en på forhånd fastsatt kombinasjon gir gevinst.
- d) Gevinstplan: spesifikasjon over antall lodd som inngår i lotteriet, hvilke gevinstutfall og gevinster som er mulig å oppnå på ett og samme lodd og gevinstenes antall og verdi.
- e) Spilleregler: beskrivelse av lotteriets gjennomføring fra deltakelse til heving av gevinst.
- f) Loddbeskrivelse: beskrivelse av skrapeloddets karakteristiske utseende på framside og bakside, med og uten skrapemasse.
- g) Loddprodusent: foretak som produserer skrapelodd.
- h) Loddnummer: et nummer som identifiserer hvert enkelt lodd.

§ 5 Krav om tillatelse

Tillatelse til å avholde lotteri med bruk av skrapelodd gis av Lotteritilsynet.

Søknad om lotteritillatelse fremsettes på fastsatt skjema. Lotteritilsynet skal ha tilsendt dokumentasjon som bekrefter at kravene i denne forskrift og forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v. er oppfylt.

§ 6 *Krav til skrapeloddet*

Alle skrapelodd skal utformes og selges i samsvar med gevinstplan, spilleregler og loddbeskrivelse. Alle lodd som inngår i tillatelsen skal produseres før de legges ut for salg.

Det er ikke tillatt å gi feilaktig inntrykk av sjansene til å oppnå gevinst eller av når spilleren er i ferd med å oppnå gevinst.

§ 7 *Fordeling av gevinster og gevinstsymboler*

Ved salg av skrapelodd skal alle gevinster og hvert enkelt gevinstsymbol være tilfeldig fordelt blant alle lodd i samsvar med gevinstplanen. Fordelingen av gevinster og gevinstsymbol skal være statistisk tilfeldig, uavhengig og uforutsigbar. Det skal ikke finnes korrelasjon mellom fordelingene.

§ 8 *Generelle sikkerhetskrav*

Lotteriet skal sikres slik at det ikke oppstår fare for at loddseddelen kan manipuleres eller misbrukes. Informasjon om gevinstutfallet for hvert enkelt lodd skal bare være tilgjengelig for de som har autorisert tilgang, og skal begrenses til personell som har behov for slik informasjon. Det skal foreligge dokumenterte rutiner for at sikkerheten er ivarettatt i alle ledd, ved:

- a) utvikling og design
- b) produksjon og forsendelse
- c) distribusjon
- d) salg
- e) gevinstutbetaling

§ 9 *Krav til utforming av loddseddelen*

Hvert enkelt lodd skal være påført gevinstplan, spilleregler og loddnummer. Skrapeloddet skal informere om telefonnummeret til Hjelpelinjen for spilleavhengige.

Skrapeloddets spillefelt skal bestå av klart definerbare tegn eller symboler. Dersom det i spillefeltet benyttes tall, skal disse være bekreftet i skrift med bokstaver.

Det skal ikke være praktisk mulig å avdekke gevinst uten å fjerne skrapemassen. Skrapeloddet skal være tilstrekkelig sikret slik at det ikke er mulig å avdekke gevinst, endre informasjon på spillefeltet, eller lage falske kopier (reprodusere), uten at dette setter spor som kan avdekkes ved teknisk kontroll av skrapeloddet.

Skrapeloddet skal være påført et underliggende sikkerhetstrykk i spillefeltet. Sikkerhetstrykket skal ha så mange variasjoner og være av en slik art at det vanskeliggjør manipulering.

§ 10 *Krav til loddprodusent*

Loddprodusenten skal ha gyldig NS-EN ISO 9000:2000-sertifisering eller senere tilsvarende versjoner.

Det skal gjennomføres laborietester for å kontrollere at sikkerheten ved skrapeloddets fysiske utforming er ivarettatt. Laborietesten kan utføres av produsenten

eller av eksterne testlaboratorier som er NS-EN ISO 9000:2000-sertifisert. Testingen skal omfatte de nødvendige undersøkelser og minimum dekke en kombinasjon av følgende metoder:

- a) stråling og gjennomlysning
- b) magnetisme
- c) elektrisitet
- d) temperatur og trykk
- e) kjemikalier og fluider
- f) mekanisk (spalting, relieff, deformasjon m.m.).

§ 11 *Kontrollmyndighet*

Lotteritilsynet skal føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften blir overholdt.

Lotteritilsynet skal ha adgang til de lokaler og utrustning som trengs for å utøve kontroll med lotteriet.

§ 12 *Dispensasjon*

I særlige tilfelle kan Lotteritilsynet dispensere fra reglene i denne forskrift.

§ 13 *Ikrafttredelse*

Forskrift gjelder fra 01.07.2011. Fra samme tidspunkt oppheves midlertidig forskrift av 22. juni 1989 nr. 408 om forhåndstrukne lotterier med skrapelodd.

II

I forskrift av 24. februar 1995 nr. 185 om lotterier m.v. gjøres følgende endringer

§ 1 første ledd nr. 5 oppheves

§ 2 første ledd nytt andre punktum

Tillatelsen skal begrenses til det antall lodd som kan forventes omsatt.

§ 2 andre ledd nytt andre punktum

For lotteri med bruk av skrapelodd betales kr 5 000 i gebyr pr tillatelse.

§ 5 andre ledd nr. 3 endres slik

Gevinst i form av penger eller fordringer på penger tillates i følgende lotterier:

- 3) forhåndstrukket skrapelotteri der hovedgevinsten ikke overstiger 1 mill. kroner og loddsseddel er i samsvar med krav fastsatt i forskrift om skrapelodd.

§ 6 første ledd nr. 3

3. at loddseklene inneholder opplysning om lotteriets navn, adresse og formål, gevinstenes antall og verdi, *at lotteriet har tillatelse fra Lotteritilsynet*, antall lodder som er tillatt solgt og om de usolgte loddsekler skal være med i trekningen, tid og sted for trekningen og kunngjøringen av trekningsresultatet, innen hvilken frist og på hvilket sted gevinstene kan hentes, samt behandling av uavhentede gevinster,

I forskrift av 21. desember 2000 nr. 1366 om Lotteritilsynet og lotteriregisteret gjøres følgende endringer

§ 5-1 første ledd nytt andre punktum

Organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar formål som nevnt i lotteriloven § 5 første ledd, kan uten tillatelse avholde forhånds- og etterhåndstrukne lotteri med omsetning inntil 150.000 per kalenderår. *Dette gjelder ikke lotteri med bruk av skrapelodd jf. forskrift av xx.xx.xxxx om skrapelodd.* Gjennomføring av lotteriet kan ikke overlates til medhjelper mot betaling.